

Kokkuvõtte teemal: Sügisesed tööd mesilas. Perede lõplik koondamine. Taruvaik ja taruvaigu kogumine.

**Aeg ja koht: Elva Mesinike Seltsi õppepäev Elvas, Pargi tänav 34,
20.oktoobril 2012**

Lektor: Tõnu Hiimäe, Lektorileping PR-9-1.4-12

Suur sügis on käes ja mesilased ise või mesiniku abiga peaksid enam-vähem juba talvevalmis olema. Ja mesinik ei peaks ilma väga erilise vajaduseta neid segama minema. Oktoobrikuu kolmanda nädala lõpp oma ligi kahekümnekraadiste soojakraadidega tõi mesilased veel kord suviselt tarudest välja puhastuslennule. Peale puhastuslendu on mõistlik lennuavad lennuavasiibri või mõnel muul kombel kitsendada umbes 10cm peale ja nii jätta kuni kevadise puhastuslennuni. Nii ei puhu rõsked ja külmad sügis- ja talvetuuled täies ulatuses lennuavast sisse. Mõni aeg hiljem, kui ilmad tõesti külmaks lähevad, on soovitatav lendla ette panna väikese silmaga (ca 1x1cm) traatvõrk (mõõdus 60x50) tihaste eemalehoidmiseks ning selle peale veel omakorda samasuur, näiteks valgest vakstust tuule ja kevadel liigvarajase päikese eest kaitse. Tänu millele on tarus ühtlasem ja soodsam sisekliima. Mitmeaastane kogemus ütleb, et see toimib üsna edukalt.

Varroatoosi tõrjet teen sügisel kaks korda. Ribasid (sel aastal "Cabon") kasutan august-septembris ja bipiiniga ravi teen oktoobris.

Ümbertöötlemisse minevatelt kärjeraamidelt eraldan kärjed pahtellabidaga. Allesjäänud vahakorra ja mustuse eemaldan raamidelt teravaks teritatud konkspeitliga ning töötlen raame liivapaberiga. Kärgede sulatamiseks kasutan juba aastaid mind täiesti rahuldavat 8-liitrilist roostevabast plekist mahlaaurutit. Võtab vähe ruumi ja teeb oma tööd korralikult. Kevadel, enne kärjepõhja raamipanekut kuumutan raame vanas elektripliidi praeahjus 120 kraadi juures 10-15 minutit ja hõõrun peene liivapaberiga traatidelt korrosiooni maha.

Kevadeks esimese haudme alla minevad ülesehitatud kärjeraamid hoiustan nn. 10raamilistes minitarudes, milliseid kasutan suvel, kui suvel suures tarus on tekkinud sülemlemismeeleolu. Järgmiseks aastaks jäetud kärgedega poolraamid säilitan magasinides, raamliistud vahel. Koitõrjeks olen andnud koidele nuusutada apelsinikoori.

TARUVAIK e. proopolis on mörkja maitsega, kasepungade lõhnaga paks vaigune kleepaine, mida mesilased valmistavad. Enamasti tumepruun, kuid võib olla ka kollaka või roheka värvusega. Mesilased koguvad vajalikku toorainet kase, pappli, haava, paju, kastani, lepa ja teiste taimede pungadelt. Mesilased lisavad toorainele õietolmu, veidi vaha ja muid sekrete ja valmistavad sellest taruvaiku. Tarus katavad mesilased taruvaiguga kärjekannud, pesalae ja seinad ning isegi tarru sattunud kahjurid, tihendavad kitsaid pragusid ja ahendavad lendlaid. Ülejäägid kinnitatakse väikeste kühmukestena varuks tarupõranda või seinte külge. Taruvaigu sulamistemperatuur on 80 kraadi, erikaal 1,27. Lahustub suhteliselt hästi piirituses. Kuuma ilmaga ja ka toatemperatuuril on taruvaik pehme. Külмага kõva, isegi rabe.

Taruvaigu koostises on:

taimseid valke ja palsameid	50....55%
Vaha	30....40%
Eeterlikke õlisid	8....10%
Õietolmu	5....10%

Taruvaigus on: mangaani, tsinki, baariumi, titaani, vaske, seatina, niklit, koobalti, kroomi, vanaadiumi ja tina. Kogutakse raamliistude, vaheliistude jm. puitinventari küljest konkspeitli abil kraapimisega. Ühe taru toodang on umbes 150 grammi. Suurema koguse saamiseks

kasutatakse kogumisreste, mis asetatakse pesa laele, küljele, põhjale või lendlasse. Säilitatakse kuivas, jahedas ja pimedas ruumis soovitavalt klaaspurgis. Taruvaik takistab haigusttekitavate pisikute arenemist, parandab haavu, leevendab valu. On allergia- ja põletikuvastase, antitoksilise ja kudesid taastava toimega. Seetõttu kasutatakse teda mitmete haiguste nagu nohu, gripi, keskkõrvapõletiku, bronhiaalastma, tuberkuloosi, radikuliidi, nahahaiguste, mao-ja kaksteistsõrmiku ning hambahaiguste raviks. Taruvaik mõjub organismile toniseerivalt, aktiveerib organismi kaitsemehhanismi, Taruvaiku kasutatakse piirituslahusena (näiteks 10g taruvaiku-100ml piiritust), salvidena või puhtal kujul. Tööstuses kasutatakse taruvaiku toiduainete säilitamisel ja lakkide valmistamisel.